

Workshop om klima

1. oktober 2018

Aarhus Universitet, Foulum

Afdelingsleder Jens Astrup Madsen

Landbrug & Fødevarer

ja@lf.dk – 27 24 57 22

www.lf.dk

Noget at leve af. Noget at leve for.

Klima: Det politiske billede

Klima-verdensbilledet

- Temperaturstigninger, ustabil vej
- Klimapolitik som en del af den globale geopolitik
- Paris-aftalen (FN) fra 2015
 - Klimatiltag og hensyn til fødevareproduktionen (stigende befolkning)
- EU's klimapolitik
 - CO2-kvotesystemet
 - 2030 målene for det ikke kvotebelagte område (landbrug, transport og boliger)
- Den danske klima-, miljø- og energipolitik

Noget at leve af. Noget at leve for.

Hvor hurtigt går det med klimaændringerne?
Hvor hurtigt kan vi udvikle (nye) grønne teknologier?
Hvad betyder den enkelt aktørs adfærd?
Hvad betyder økonomien, herunder den statsfinansielle ramme?

Klima: EU's 2030 klimapolitik for det ikke kvotebelagte område

- Handler om landbrug, transport og boliger m.v.
- Danmark har fået et af de højeste reduktionsmål – 39 pct.
- Mulighed for at få målet ned på 33 pct. ved brug af fleksibilitetsmekanismer (se senere slide)

Udfordringer ved EU-politikken for det ikke kvotebelagte område

- Målfastsættelse ud fra velstand
- Manglende godskrivning for indsats i perioden 1990-2005
- Energisektoren bliver godskrevet for en del "fra landbrugssektoren"
- Ingen landbrugssøjle til at sikre ens klimakonkurrencevilkår for landbrug i EU-landene

Noget at leve af. Noget at leve for.

Klima: Flexibilitetsmekanismer

- **Principielle flexibilitetsmekanismer**

- Anvendelse af kvoter fra EU's kvotehandelssystem
- Anvendelse af LULUCF kreditter
- Køb af andre medlemsstaters udledningsrettigheder (*kræver velfungerende markeder for kreditter og udledningsrettigheder*)
- Køb af kreditter fra klimaprojekter i andre medlemsstater (*kræver et velfungerende marked for kreditter og udledningsrettigheder*)

.....

- Landbrug & Fødevarers forslag til tillægflexibilitet (*fx til landmænd, der producerer under klimavenlige produktionsformer, certificeret af tredjepart, eller som forpligter sig til at gennemføre supplerende foranstaltninger*)

.....

- Øvrige (fx tillægflexibilitet betinget af grønne transportinitiativer og i forhold til klimafinansiering)

Noget at leve af. Noget at leve for.

LULUCF (Land Use, Land Use-Change and Forestry)

- Forbedringer i kulstofbalancerne kan i et vist omfang tælles med i opfyldelsen af EU's klimamål frem mod 2030
- Danmark kan anvende LULUCF-kreditter med op til 14,6 mio. ton CO₂-ækvivalenter
- For at man kan anvende LULUCF-kreditter, skal der være et nettooptag i LULUCF-sektoren
- Mange svære teknikaliteter og metodemæssige udfordringer ved LULUCF

Klima: Hvad er der brug for i forhold til forskning m.v.

- **Forskning, udvikling og demonstration i:**
 - Emissioner fra dyrkningsarealer og gødningstyper samt i opgørelsesmetoder
 - Nettogevinsten ved udtagning af organiske jorde, det ikke er rentabelt at dyrke. Alle dimensioner for landmanden og for samfundet skal med. Der findes en del forskning, men den virke fragmenteret
 - Dokumentation af klimaeffekten ved arealanvendelsesændringer
 - Nitrifikations-hæmmere til handelsgødning og husdyrgødning
 - Kulstofopbygning i jorden (fx græs) nye dyrkningsmetoder, præcisionslandbrug
 - Staldsystemer, herunder udledning fra husdyrproduktion
 - Fodereffektivitet gennem foder- og avlsprogrammer
 - Ny klimateknologier, klimamanagement, certificeringssystemer og mærkningsordninger

Noget at leve af. Noget at leve for.

Klima: Krav til forsknings- og udviklingsaktiviteter

- Virkemidlernes effekt på de samlede udledninger og hvordan det kan indgå i de nationale opgørelsesmetoder
- Klar, valideret og gennemsigtig dokumentation
- Skal kunne implementeres i praksis uden negative sideeffekter
- Potentielle positive og negative samspilsforhold med andre virkemidler og effekter
- Økonomiske konsekvenser – for samfundet, for erhvervet (herunder afledede effekter i fødevareklyngen) og for den enkelte landmand
- Det skal være økonomisk konkurrencedygtigt
- Klar og forståelig formidling

Klima: Incitament

- Hvilke incitament skal der til hos
 - Forbruger?
 - Fødevarer virksomheder?
 - Detailhandlen?
 - Landmanden?

Der er mange, der skal arbejde sammen om klimapolitikken

Hvordan sker det bedst muligt?

FORSKEREN

POLITIKEREN

EMBEDSMANDEN

**ORGANISATIONS-
REPRÆSENTANTEN**

LANDMANDEN

**RÅDGIVEREN/
KONSULENTEN**

MEDIEPERSONEN

MENINGSDANNEREN

L&F's klimapolitik

- Global tilgang - husk Paris-aftalen om stigende efterspørgsel på fødevarer, og FN's 17 verdensmål for bæredygtig udvikling
- Fuld udnyttelse af EU's fleksibilitetsmekanismer
- Ingen specifik sektormål – balance over til de andre ikke kvotebelagte sektorer
- Anerkendelse for hidtidig indsats og den klimavenlige danske fødevarereproduktion
- Fortsat anvendelse af de virkemidler, der har vist effekt og givet resultater
- Udvikling af nye klimavenlige teknologier
- Sammenhæng til energi- og miljøpolitikken - fx biogas og anden biomasse til energi, flydende biobrændstoffer, energi-effektiviseringer, ammoniak og fosforproblematikker, erhvervs- (herunder EU) og konkurrenceevnepolitikken
- Sammentænkning med cirkulær bioøkonomi og bæredygtighed
- Dialog og partnerskaber
- Hensyn til den dobbelte bundlinje (klimaeffekt og økonomi)

Noget at leve af. Noget at leve for.

